



Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGW-4.054.6.2024.WP
Warszawa, 13 marca 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do interpelacji nr 4902 Posła na Sejm RP Pana Grzegorza Płaczka z dnia 25 września br. w sprawie działań i przepływu informacji w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w trakcie powodzi, przedstawiam poniżej odpowiedzi na pytania.

W pierwszej kolejności pragnę zaznaczyć, że żadna informacja o zagrożeniu powodziowym w Polsce nie została zbagatelizowana. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, w dniu 11 września 2024 r. w Rządowym Centrum Bezpieczeństwa (RCB) odbyło się posiedzenie Zespołu Zarządzania Kryzysowego MSWiA, w którym uczestniczyli m.in. właściwi wojewodowie oraz przedstawiciele służb. Informacje o zagrożeniu powodziowym zostały przekazane w trybie pilnym stronie samorządowej. Ponadto, wydane zostały stosowne ostrzeżenia w środkach masowego przekazu i poprzez „Alert RCB”.

Z informacji przekazanych przez MSWiA wynika, że na prośbę MSWiA 11 września 2024 r. o godzinie 13.07 wydana została przez IMGW-PIB prognoza na okres 12-16 września 2024 r., ze szczegółową informacją o przewidywanych opadach w poszczególnych dobach. Dla województw dolnośląskiego i opolskiego, ze względu na dużą sumę opadów przewidywanych w dniach 13-14 września 2024 r., były wydane ostrzeżenia najwyższego – 3 stopnia.

Prezes Rady Ministrów w swoich wypowiedziach bazował na powyższych informacjach.

Pragnę podkreślić, że informacje o zagrożeniu powodziowym dla ludności i samorządów były upublicznione w trybie natychmiastowym i ze stosownym wyprzedzeniem ze strony służb i rządowych struktur kryzysowych przed wystąpieniem fazy powodzi.

Dodatkowo, jak poinformowało MSWiA, z informacji przekazanej 13 września 2024 r. przez Emergency Response Coordination Center (Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego – ERCC) wynikało, że IMGW-PIB, który na bieżąco dostarcza wszelkie informacje związane z zagrożeniami meteorologicznymi i hydrologicznymi Państwowej Straży Pożarnej i strukturom kryzysowym oraz innym instytucjom, kontaktował się z krajowymi partnerami Copernicus – European Flood Awareness System (Europejski System Informacji o Powodziach – EFAS).

Należy jednocześnie podkreślić, że zarówno EFAS, jak i prognozy IMGW-PIB wskazują jedynie możliwe obszary wystąpienia zdarzeń atmosferycznych, bez przedstawienia skutków ich zaistnienia lub dokładnej lokalizacji.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez MSWiA, wskazane informacje wystarczyły do dysponowania i dyslokacji sił oraz środków służb ratowniczych, tj.: Państwowej Straży Pożarnej, krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, Policji czy Wojska Polskiego w obszary zagrożenia powodziowego, których działania były już realizowane przed nadejściem powodzi.

W myśl zarządzenia nr 29 Ministra Infrastruktury z dnia 2 sierpnia 2024 r. w sprawie ustalenia podziału pracy w kierownictwie Ministerstwa Infrastruktury (Dz.U. MI z 2024 r. poz. 41) niżej podpisany Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury, z upoważnienia Ministra podejmuje decyzje i zajmuje stanowisko w sprawach gospodarki wodnej, z wyłączeniem spraw kontroli gospodarowania wodami w stosunku do Wód Polskich, o których mowa w par. 4 pkt. 1 lit. B tiret pierwsze w/w zarządzenia, wydawania dla Wód Polskich decyzji administracyjnych wynikających z ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, o których mowa w par. 4 pkt 1 lit. B tiret drugie w/w zarządzenia, opiniowania i uzgadniania warunków realizacji przedsięwzięć, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których inwestorem są Wody Polskie, o których mowa w par. 4 pkt 1 lit. B tiret trzecie w/w zarządzenia, przyporządkowanych do innego członka kierownictwa resortu, a także w imieniu Ministra, w ramach przewidzianych prawem instrumentów, sprawuje nadzór nad IMiGW – PIB oraz Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez IMGW-PIB, podjęto prace nad rozwojem systemu modelowania hydrologicznego i hydraulicznego, którym objęto m.in. stacje hydrologiczne w Kłodzku i Nysie. W wyniku obliczeń modelowania uzyskiwana jest prognoza stanu wody dla tych stacji. Wyniki modelowania są udostępniane na dedykowanej stronie internetowej hydro.imgw.pl. Strona jest prowadzona przez IMGW-PIB. Dodatkowo podmioty zarządzania kryzysowego i służby mogą korzystać z informacji, w tym prognoz hydrologicznych, dostępnych na logowanej części tej strony internetowej oraz na Monitorze IMGW-PIB.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez IMGW-PIB, w dniu 13 września 2024 r., modelowe prognozy hydrologiczne dla stacji hydrologicznych Kłodzka i Nysy zostały policzone i udostępnione na wskazanych stronach internetowych.

Ponadto informuję, że, zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, gospodarka wodna na zbiornikach kaskady nyskiej na rzece Nysa Kłodzka zdaniem jednostki jest oraz była prowadzona w czasie powodzi według zasad, które są ściśle określone w obowiązującej we wskazanej dacie i zatwierdzonej pozwoleniem wodnoprawnym Instrukcji gospodarowania wodą na zbiornikach Otmuchów i Nysa. Zgodnie z treścią Instrukcji gospodarowania wodą „w okresie powodzi dyspozycje dotyczące odpływów ze zbiorników wydaje Dyrektor RZGW we Wrocławiu lub upoważniony zastępca, przy uwzględnieniu konsultacji z właściwym działem ds. gospodarowania wodą RZGW we Wrocławiu, który odpowiada za merytoryczne przygotowanie uzgodnionych dyspozycji dla Dyrektora RZGW” (cytat z Instrukcji).

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, zbiorniki były przygotowane na przyjęcie wezbrań z poszczególnych dopływów, tj. były wypracowane dodatkowe i wymagane pozwoleniem wodnoprawnym pojemności powodziowe. Jak już zaznaczono powyżej zbiorniki kaskady nyskiej na Nysie Kłodzkiej posiadały w sumie wolną pojemność

178 mln m³, a więc porównywalną z pojemnością zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny na Odrze wynoszącą 185 mln m³.

Poniżej zestawiono podane przez PGW WP wielkości rezerw (pojemności) powodziowych, jakie miały do wykorzystania zbiorniki według stanu na dzień 12 września 2024 r. na godz. 8.00:

- Topola 7,1 mln m³ poniżej MaxPP;
- Kozielno 5,4 mln m³ poniżej MaxPP;
- Otmuchów 89,5 mln m³ poniżej MaxPP;
- Nysa 76,1 mln m³ poniżej MaxPP.

Przed powodzią zbiorniki Topola, Kozielno, Otmuchów i Nysa miały następujące pojemności:

- Topola - 14,56 mln m³, NPP = 16,49 mln m³, MaxPP = 21,68 mln m³;
- Kozielno - 10,86 mln m³, NPP = 12,92 mln m³, MaxPP = 16,30 mln m³;
- Otmuchów - 39,67 mln m³, NPP = 58,39 mln m³, MaxPP = 129,17 mln m³;
- Nysa - 45,62 mln m³, NPP = 65,69 mln m³, MaxPP = 121,70 mln m³.

Z informacji przekazanych przez PGW WP wynika, że zgodnie z Instrukcją gospodarowania wodą na zbiornikach Otmuchów i Nysa sytuacja przedstawiała się odpowiednio:

- na zbiorniku Nysa „zrzut wyprzedzający rozpoczynamy z poziomu 196,0 m n.p.m.” (cytat), natomiast w dniu 12 września 2024 r. na zbiorniku Nysa poziom piętrzenia wody w zbiorniku wynosił 194,70 m n.p.m., czyli był o 1,3 m poniżej poziomu wskazanego do zastosowania zrzutu wyprzedzającego;
- na zbiorniku Otmuchów „w przypadku prognozy wystąpienia powodzi na rzece Nysie Kłodzkiej zrzut wyprzedzający ze zbiornika Otmuchów w wielkości 250 m³/s będzie się odbywał z chwilą, kiedy zacznie wzrastać poziom wody na wodowskazie Bardo (po wcześniejszej prognozie meteorologicznej przewidującej nadejście fali powodziowej o kulminacji przewyższającej Q50%=215 m³/s).” (cytat). Przepływ na wodowskazie IMGW-PIB - Bardo zaczął nieznacznie wzrastać dopiero od 13 września 2024 r.

Odnosząc się do prognoz hydrologicznych informuję, że, zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, w dniu 12 września 2024 r. w godzinach okołopołudniowych PGW WP Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu otrzymał z IMGW-PIB dokument, tj. prognozę objętości w profilach wodowskazowych powyżej zbiorników retencyjnych - opracowanie w oparciu o analizę wyników modeli typu opad-odpływ HBV, z którego wynikało, że w ciągu 66 h, począwszy od 12 września 2024 r. godz. 6:00 UTC (8:00 czasu lokalnego) do kaskady nyskiej, tj. do zbiorników: Topola, Kozielno, Otmuchów, Nysa, doptynie objętość fali równa 76,967 mln m³ z rzeki Nysy Kłodzkiej oraz 22,655 mln m³ z rzeki Białej Głuchołaskiej, co sumarycznie stanowiło kubaturę doptywu do kaskady w/w zbiorników równą 99,622 mln m³.

Zgodnie z komentarzem IMGW-PIB w prognozie, była to „najbardziej wiarygodna prognoza, wybrana z dostępnych wyników scenariuszy modelu HBV na podstawie długoterminowej analizy sprawdzalności prognoz” (cytat). Dokonano wówczas weryfikacji aktualnych danych ze zbiorników kaskady nyskiej w celu analizy możliwości transformacji

fali powodziowej oraz dostępnych wolnych pojemności powodziowych i dodatkowych w zbiornikach, z uwzględnieniem pojemności powodziowej forsowanej. Analiza wykazała, że na dzień 12 września 2024 r. sumaryczna rezerwa w 4 zbiornikach kaskady nyskiej wynosiła 178 mln m³ w odniesieniu do Maksymalnego Poziomu Piętrzenia, 223 mln m³ w odniesieniu do Nadzwyczajnego Poziomu Piętrzenia i była dwukrotnie wyższa od prognozy objętości IMGW-PIB, a tym samym wystarczająca do zgromadzenia prognozowanej objętości fali w 4 zbiornikach na czas horyzontu prognozy IMGW-PIB, czyli na okres 66 h.

Mając powyższe na uwadze, zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, przygotowano (opróżniono) zbiorniki na prognozowane przez IMGW-PIB dopływy – dodatkowo w dniu 12 września 2024 r. o godz. 12.00 zwiększono odpływy ze zbiornika Nysa z 10 m³/s do 35 m³/s oraz zwiększono odpływ ze zbiornika Otmuchów z 6,0 m³/s do 20,0 m³/s.

Dzięki właściwemu przygotowaniu zbiorników (opróżnieniu) do nadejścia fali powodziowej i prawidłowej gospodarce wodnej na zbiornikach w okresie powodzi, fala o kulminacji w zlewni Nysy Kłodzkiej, dopływająca do zbiorników o maksymalnej wysokości dopływu 2030 m³/s, została zredukowana do odpływu ze zbiornika Nysa w wysokości 1000 m³/s.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, odpływ ze zbiornika Nysa w wysokości 1000 m³/s został zastosowany znacznie wcześniej przed nadejściem kulminacji na rzece Odrze. Kulminacje z rzeki Nysy Kłodzkiej i Odry nie nałożyły się. W opinii PGW WP, przyczyniło się to znacząco, wspólnie ze zbiornikiem Racibórz, do ochrony takich miast jak Oława, Brzeg i w szczególności Wrocławia.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez IMGW-PIB, Instytut w ramach współpracy transgranicznej otrzymuje lub są mu udostępniane informacje dla czeskich zbiorników retencyjnych: Šance, Kružberk, Těrlicko, Žermanice, Morávka.

Informacje obejmują:

- rzędną górną zwierciadła wody,
- objętość napełnienia zbiorników,
- średni dobowy dopływ,
- średni dobowy odpływ.

Poniżej przedstawiono przekazany przez IMGW-PIB proces pozyskania i przygotowania informacji przekazywanej użytkownikom:

- 1) Dane udostępniane są codziennie (w tym w dniach 10-14 września) przez stronę czeską poprzez serwer ftp. Plik zawierający dane zbiornikowe jest codziennie nadpisywany nowym plikiem o takiej samej nazwie, z aktualnymi danymi. Poniżej prezentuję tabelaryczną informację o terminie zapisu danych do Systemu Hydrologii (baza danych IMGW-PIB) przez pracownika Biura Prognoz Hydrologicznych we Wrocławiu.

Informacja o pracy czeskich zbiorników retencyjnych przekazana do IMGW-PIB

Data przekazania	Godzina zapisu do bazy danych Systemu Hydrologii w czasie UTC	Godzina zapisu do bazy danych Systemu Hydrologii w czasie urzędowym
10.wrz	06:40	08:40
11.wrz	07:24	09:24
12.wrz	06:36	08:36
13.wrz	07:03	09:03
14.wrz	08:10	10:10

- 2) W przypadku braku danych na serwerze ftp dane są pobierane z czeskiego serwisu internetowego Povodí Odry (<https://www.pod.cz/stranka/stavy-a-prutoky-v-nadrzich-tabulka.html>). Zarówno udostępniany plik, jak i dane na stronie internetowej aktualizowane są po godzinie 8:00 czasu urzędowego.
- 3) Biuro Prognoz Hydrologicznych we Wrocławiu codziennie przygotowuje komunikat ze stanem zbiorników, polskich i czeskich, w zlewni górnej i środkowej Odry, na godzinę 6:00 UTC, w którym są zestawione ww. dane. Komunikaty zostały przygotowane i przekazane do odbiorców dniach 10-14 września.

Czeski Instytut Hydrometeorologiczny Oddział w Ostrawie, po zebraniu danych o gospodarce wodnej od „Povodi Odry” (zarządcy zbiorników m.in. w zlewni Odry), implementuje otrzymane dane na potrzeby przygotowania prognoz hydrologicznych, w tym dla stacji hydrologicznej Bohumin, ostatniej stacji na Odrze po stronie czeskiej.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez IMGW-PIB, prognoza ta codziennie (również w dniach 10-14 września br.) udostępniana jest stronie polskiej (IMGW-PIB). W przypadku zmiany warunków wejściowych do prognozy hydrologicznej, strona czeska aktualizuje lub opracowuje nowe prognozy hydrologiczne m.in. dla stacji Bohumin i przekazuje stronie polskiej, nawet kilka razy dziennie. Prognoza hydrologiczna dla Bohumina jest wykorzystywana przez stronę polską w procesie przygotowania prognozy hydrologicznej dla stacji Chałupki, która jest pierwszą stacją państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej na górnej Odrze, w granicach Polski. W kontekście tzw. „zrzutów wody ze zbiorników” wykorzystywana jest informacja dotycząca średnich dobowych odpływów wody. Modelowe prognozy hydrologiczne czeskie i polskie są prezentowane m.in. na stronach internetowych współpracujących instytutów (polskie prognozy hydrologiczne na stronie hydro.imgw.pl).

Poniżej przedstawiono przekazane przez IMGW-PIB tabelaryczne zestawienie terminów otrzymania informacji z CHMU zawierających prognozy hydrologiczne na stację hydrologiczną Bohumin. Informacje są przesyłane przez stronę czeską za pośrednictwem serwera FTP oraz pocztą elektroniczną do Biura Prognoz Hydrologicznych we Wrocławiu, w tym samym czasie.

Wiadomości z prognozą HYDROG przesyłane przez CHMU		
Nadawca	Temat informacji	Data i godzina czas urzędowy
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog 01_hod	niedz. 2024-09-15 02:50

Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog 18_hod	sob. 2024-09-14 19:36
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog 13_hod	sob. 2024-09-14 14:23
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog	sob. 2024-09-14 08:19
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog 01_hod	sob. 2024-09-14 02:22
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog 18_hod	pt. 2024-09-13 19:38
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog 13_hod	pt. 2024-09-13 15:23
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog	pt. 2024-09-13 09:03
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog	czw. 2024-09-12 09:10
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog 19_hod	śr. 2024-09-11 21:03
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog 13_hod	śr. 2024-09-11 14:09
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog	śr. 2024-09-11 08:24
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog 13_hod	wt. 2024-09-10 14:23
Hydroprognoza Ostrava	Predpovedi Hydrog	wt. 2024-09-10 08:39

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, sterowanie odpływem na zbiorniku polega na jego zwiększeniu lub zmniejszeniu, zgodnie z aktualnymi potrzebami gospodarki wodnej, ochrony przed powodzią i suszą oraz zasadami określonymi w Instrukcji gospodarowania wodą danego obiektu (zatwierdzonej pozwoleniem wodnoprawnym). Instrukcja gospodarowania wodą jest dokumentem wymaganym prawnie dla każdej budowli piętrzącej o wysokości piętrzenia powyżej 1 m i wyposażonej w urządzenia umożliwiające regulowanie przepływu. Podstawową funkcją treści dokumentu jest określenie sposobu gospodarowania wodą w normalnych warunkach użytkowania, ale także w okresie powodzi, występowania zjawisk lodowych, w przypadku wystąpienia awarii oraz w okresie występowania zjawiska suszy. Zasady opisane w instrukcji są ustalane indywidualnie dla każdego obiektu z uwzględnieniem jego parametrów technicznych, hydrologii piętrzonego cieku oraz funkcji zbiornika.

Poniżej zestawiono przekazane przez PGW WP informacje dot. pracy zbiornika Racibórz Dolny oraz zbiorników kaskady Nysy Kłodzkiej w dniach 10-14 września 2024 r.

Suchy zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny

Z informacji przekazanych przez PGW WP wynika, że z uwagi na ostrzeżenia oraz prognozy hydrologiczno-meteorologiczne IMGW-PIB, z uwzględnieniem tożsamyh wskazań służb ČHMÚ (Český hydrometeorologický ústav), w dniu 11 września 2024 r. podmioty oraz osoby znajdujące się i prowadzące działalność w czaszy zbiornika Racibórz Dolny oraz polderu Buków zostali powiadomieni telefonicznie o prawdopodobieństwie rozpoczęcia pracy (piętrzenia wód) przez oba obiekty hydrotechniczne, a dzień później (tj. 12 września 2024 r.) zostały wystosowane w tej sprawie oficjalne pisma. W dniu 14 września 2024 r. po godzinie 14:00 ukończono ewakuację piaskarzy i wędkarzy z terenu polderu Buków oraz zbiornika Racibórz Dolny z uwagi na przekroczenie stanu alarmowego na wodowskazie Krzyżanowice, co stanowiło bezpośrednie przygotowanie obiektu hydrotechnicznego do rozpoczęcia piętrzenia i przejęcia szczytu kulminacji fali przechodzącej rzeką Odrą. Przygotowania ww. zbiorników przeciwpowodziowych, oparte na analizie sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej, przebiegały zgodnie z zapisami Instrukcji gospodarowania wodą.

Praca zbiorników kaskady Nysy Kłodzkiej

Z informacji przekazanych przez PGW WP wynika, że zbiorniki kaskady nyskiej na rzece Nysie Kłodzkiej były opróżnione – przygotowane na przyjęcie wezbrań z poszczególnych dopływów, tj. były wypracowane dodatkowe pojemności ponad wymagane pozwoleniem wodnoprawnym pojemności powodziowe. Zbiorniki kaskady nyskiej na Nysie Kłodzkiej posiadały w sumie do wykorzystania wolną pojemność 178 mln m³, a więc porównywalną z pojemnością zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny na Odrze wynoszącą 185 mln m³.

Z informacji przekazanych przez PGW WP wynika, że od połowy sierpnia 2024 r. były utrzymywane odpływy ze zbiornika Nysa większe od dopływów do zbiornika. Tym samym gospodarka wodna, prowadzona w okresie poprzedzającym powódź, we wrześniu wypracowała dodatkową rezerwę (pojemność) w zbiorniku, co jest tożsame z przygotowaniem zbiornika na możliwość bezpiecznej redukcji fali powodziowej. Rzędna piętrzenia była 1,3 m poniżej NPP (normalnego poziomu piętrzenia - poziomu wskazanego do zastosowania rzutu wyprzedzającego). Także na zbiorniku Otmuchów od trzeciej dekady sierpnia 2024 r. był utrzymywany obniżony poziom piętrzenia o około 1,30 m poniżej NPP (normalnego poziomu piętrzenia) m.in. ze względu na trwający remont. Tym samym gospodarka wodna prowadzona w okresie poprzedzającym powódź wypracowała dodatkową rezerwę (pojemność) w zbiorniku, co jest tożsame z przygotowaniem zbiornika na możliwość bezpiecznej redukcji fali powodziowej.

W wyniku prognoz hydrologicznych i meteorologicznych, otrzymanych z IMGW-PIB, PGW WP w dniu 12 września 2024 r. (czwartek) nakazało wykonawcy usunięcie całego sprzętu budowlanego (w tym z czaszy zbiornika) oraz zabezpieczenie i opuszczenie placu budowy. Dzięki wysiłkowi PGW WP i wykonawcy, pomimo remontu, zbiornik został wykorzystany jak zbiornik w pełni działający.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PGW WP, w dniu 12 września 2024 r. o godz. 12.00 zwiększono odpływ ze zbiornika Nysa z 10 m³/s do 35 m³/s oraz zwiększono odpływ ze zbiornika Otmuchów z 6,0 m³/s do 20,0 m³/s.

Ponadto, PGW WP poinformowało, że gospodarka wodna na zbiornikach kaskady nyskiej na rzece Nysa Kłodzka zdaniem jednostki jest oraz była prowadzona w czasie powodzi według zasad, które są ściśle określone w obowiązującej we wskazanej dacie i zatwierdzonej pozwoleniem wodnoprawnym Instrukcji gospodarowania wodą na zbiornikach Otmuchów i Nysa.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:
z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu